

Föreningslivets tillgång till skollokaler - utöver idrottslokaler Delrapport juli 2017

stockholm.se

Föreningslivets tillgång till skollokaler - utöver idrottslokaler
4 juli 2017

Dnr: KUF 1.1/2627/2016, UTBF 2.6.2-7821/2016, IDF 03.01/929/2016
Samverkansprojekt mellan: Kulturförvaltningen,
utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, SISAB

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen ska tillsammans med idrottsförvaltningen och SISAB göra fler skollokaler utöver idrottslokaler bokningsbara för föreningslivet under kvällar och helger.

Rapporten presenterar resultatet av utredningar som genomförts på sju utvalda pilotskolor. Pilotskolorna har valts ut utifrån kulturförvaltningens behovsbedömning som baseras på dagens utbud av samlingslokaler och bokningsbara skollokaler.

Rapporten presenterar förslag om ansvarsfördelning vilket framförallt är samordningsansvar och arbetsmiljöansvar. Ersättningsnivån bör höjas till skolorna. Resultatet av utredningarna presenteras per pilotskola där även det lokala föreningslivet har undersökts. Rapporten avslutas med vad det fortsatta arbetet ska fokusera på samt flera frågeställningar gällande ekonomi och ansvar som måste lösas i och med att fler skollokaler ska bli bokningsbara.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund	5
2. Inledning.....	5
3. Resultat	6
3.1 Utsedda pilotskolor	6
3.2 Lämpliga skollokaler för uthyrning	6
3.3 Uppdaterat utbud av bokningsbara skollokaler utöver idrottslokaler....	7
3.4 Resultat av möten med pilotskolor	8
3.5 Samordningsansvar och arbetsmiljö	8
<i>Stadens ansvar.....</i>	<i>8</i>
<i>Föreningars ansvar.....</i>	<i>9</i>
3.6 Ersättning till skolorna.....	10
3.7 Fortsatt arbete	10
Bilagor.....	12
4.1 Bilaga 1 Resultat per skola	
4.2 Bilaga 2 Utredning SISAB	
4.3 Bilaga 2.1 Ritningar SISAB	

1. Bakgrund

Sedan beslut i kommunfullmäktige 2006 ska utbildningsnämnden upplåta idrottslokaler till föreningslivet. Detta sker idag genom att skolidrottssalar förses med kodlås och görs bokningsbara via idrottsförvaltningens bokningssystem.

I 2017 års budget fick kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen uppdraget att tillsammans med idrottsförvaltningen och SISAB öka föreningslivets tillgång till skollokaler utöver skolidrottssalar. Minst en skollokal per stadsdelsnämndsområde ska tillgängliggöras under året.

2. Inledning

En projektgrupp tillsattes 2016 med representanter från utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och SISAB i syfte att möjliggöra uthyrning av skollokaler till föreningslivet, utöver skolidrottssalar. Uppdraget syftar till att öka tillgången av skollokaler kvällar och helger genom att fler bokningsbara skollokaler förmedlas via idrottsförvaltningens bokningssystem. En utgångspunkt är att skapa ett system som ger ett brett lokalt föreningsliv rättvis tillgång till skollokaler kvällar och helger.

Målgrupper för uppdraget är primärt den del av Stockholms föreningsliv som inte är idrottsföreningar och i andra hand privatpersoner eller andra organisationer.

Denna rapport är en första delrapport om projektet och presenterar resultatet av utredningar som genomförts på pilotskolor. Flera frågeställningar har identifierats som måste lösas i och med att fler skollokaler ska bli bokningsbara.

Rapporten presenterar projektgruppens resultat och fortsatta arbete:

1. Utsedda pilotskolor
2. Lämpliga skollokaler för uthyrning
3. Uppdaterat utbud av bokningsbara skollokaler utöver skolidrottssalar
4. Resultat av möten med skolor
5. Samordningsansvar och arbetsmiljö
6. Ersättning till skolorna
7. Fortsatt arbete och frågeställningar

3. Resultat

3.1 Utsedda pilotskolor

Projektgruppen har i ett första skede utgått ifrån kulturförvaltningens behovsanalys som baseras på de stadsdelar där medborgarna upplever en brist på mötesplatser samt de stadsdelar där det inte finns bokningsbara skollokaler eller samlingslokaler idag. Analysen landade i ett urval av pilotskolor belägna i Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Skärholmen och Älvsjö. Pilotskolorna utsågs i tjänsteutlåtande *Föreningslivets tillgång till skollokaler* (dnr KUF 1.1/2627/2016, dnr UTBF 2.6.2-7821/2016, dnr IDF 03.01/929/2016).

- Abrahamsbergsskolan
- Bäckahagens skola
- Lindeskolan
- Östbergaskolan
- Hässelbygårdsskolan
- Skärholmens gymnasium
- Johan Skytteskolan

3.2 Lämpliga skollokaler för uthyrning

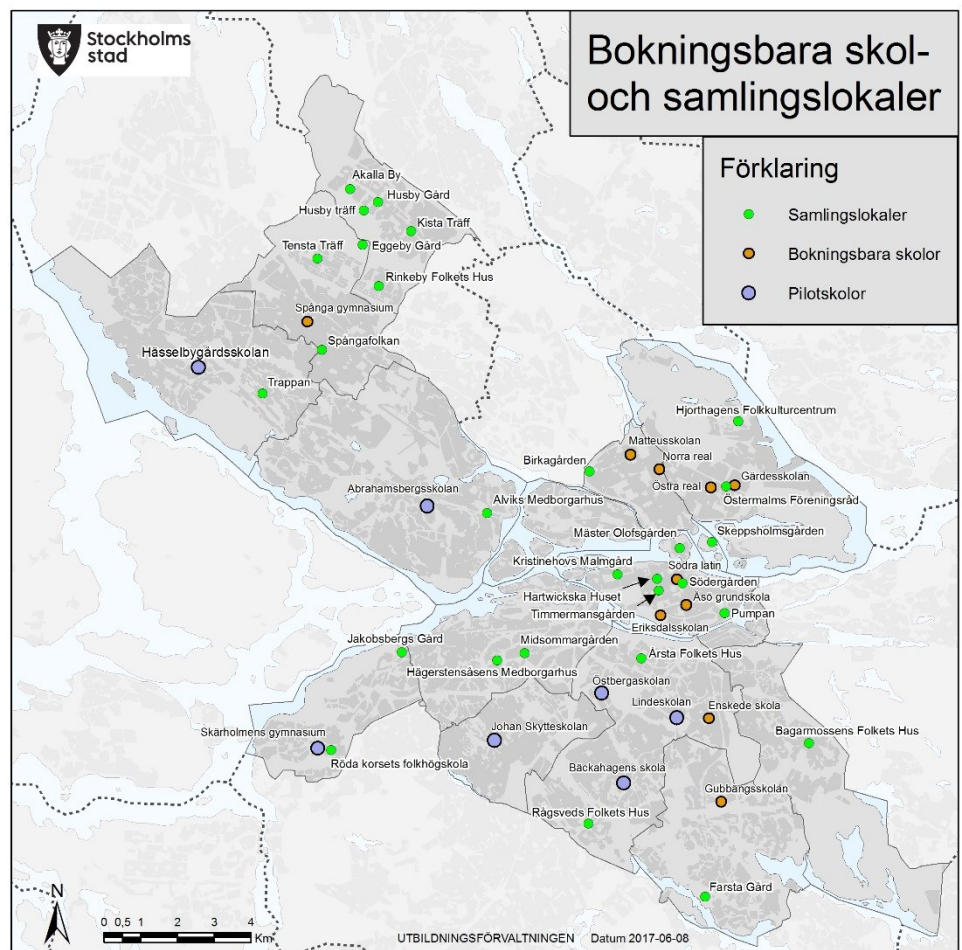
Skollokaler är i första hand till för undervisningsverksamhet. Föreningslivet ska inte påverka verksamheten så pass att det går ut över undervisning eller personal. Om behovet av skollokaler ökar eller om verksamheten behöver omorganiseras går detta i första hand.

Projektgruppen har kommit fram till följande krav på lokaler för att de ska klassas som lämpliga för bokning:

- Lokalen ska vara avskiljbar från övriga lokaler i skolan på grund av säkerhetsaspekter.
- Lokalen ska klara gällande myndighetskrav vad gäller brand och ventilation.
- Lokaler som kan installeras med kodlås och larm för att kopplas till idrottsförvaltningens bokningssystem och ambulerande tillsyn ska prioriteras.
- Lokalen ska vara skild från skolans livsmedelshantering på grund av gällande myndighetskrav.
- Inget krav finns på skolorna att hyra ut förråd till föreningar.

Kulturförvaltningen har inom projektet gjort bedömningen att behovet att bokningsbara skollokaler är högre där det inte finns tillgängliga samlingslokaler i dag. Om fler skollokaler görs bokningsbara i de områden där det finns samlingslokaler finns en risk att befintliga samlingslokaler blir mindre efterfrågade.

Det finns fler bokningsbara skollokaler i idrottsförvaltningens bokningssystem men som idag inte bokas på grund av underhållsarbeten eller att skolan inte har möjlighet att hyra ut i dagsläget. Dessa presenteras inte på kartan.

3.4 Resultat av möten med pilotskolor

Projektgruppen har träffat representanter för respektive pilotskola för att få synpunkter från skolorna. Pilotskolornas rektorer eller skolledare är positiva till att hyra ut lokaler till föreningar under kvällar och helger. Uppfattningen är att det ofta är skolornas egna elever som medverkar i föreningarna. Verksamhet under kvällar och helger bidrar till att människor rör sig i området.

Konsekvenser som framkommit under projektgruppens möten med pilotskolorna är framförallt ökade kostnader för skolorna i fråga om slitage, skadegörelse och städning vilket innebär att ansvarsfördelningen måste vara tydlig. Personal har uttryckt oro för material i lokalerna samt att det saknas beredskap för omflyttning av möbler. Trygghetsaspekten blir viktig under kvällar och helger och belysning kan behöva ses över vid skolorna. Vissa skolor upplever det otryggt och opraktiskt om yngre elevers hemvister hyrs ut. Skolorna har också svårt att upplåta förrådsutrymme till föreningar. Matsal och hemkunskapssalar kan vara svåra att hyra ut på grund av allergier.

Särskilt anpassade lokaler såsom grund- eller gymnasiesärskola kan i normalfall inte vara uthyrningsbara. Modersmålsundervisning som vanligtvis sker vardagar i anslutning till skoldagen måste i första hand säkerställas.

3.5 Samordningsansvar och arbetsmiljö

Projektgruppen har fått stöd av stadsledningskontorets personalstrategiska avdelning i frågan om ansvarsförhållandet vid exempelvis olyckshändelser.

Stadens ansvar

När flera verksamhetsutövare använder samma lokal krävs ett samordningsansvar. När en förening hyr lokaler av Stockholms stad har staden samordningsansvaret eftersom Stockholms stad äger och har rådigheten över lokalen.

Samordningsansvaret vid uthyrning av skollokaler till föreningslivet via idrottsförvaltningens bokningssystem ligger på skolans rektor som ansvarar för den huvudsakliga verksamheten i lokalen. Den som har samordningsansvaret ska:

- Se till att skyddsarbetet samordnas så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas.
- Tidsplanera arbetet så att inte olika arbetsmoment kolliderar med varandra eller inte ges tillräcklig tid för utförande.

- Ordna allmänna skyddsanordningar såsom räcken, avgränsningar, fasta fästeanordningar för fallskydd, skyltning, golvtäckning.
- Se till att personalutrymmen i tillräcklig omfattning och av tillfredsställande standard finns.
- Se till att det blir klart vem som ska ansvara för andra skyddsanordningar som behövs, exempelvis brandskyddsutrustning och förstahjälpen utrustning.
- Ta fram lokala ordnings- och förhållningsregler kring exempelvis inpassering, rökning, skyddsutrustning, larmrutiner.
- På driftsstället sätta upp anslag som talar om vem som har samordningsansvar (4 § arbetsmiljöförordningen) på lämplig synlig plats, och att det finns rutiner vid uthyrning av lokalerna att informera om vem som är samordningsansvarig och vilka eventuella förhållningsregler som finns.

Stockholms stad ansvarar för utrustningen som ingår i uthyrningen i den uthyrda lokalen. Utbildningsförvaltningen och SISAB har genom upprättat ramavtal avtalat ansvarsfördelningen gällande reparation/underhåll/skötsel/besiktning mellan hyresgäst och fastighetsägare. Se ramavtalets krysslista. Rektor ansvarar för felanmälan av brister och skador i lokalerna och ansvarar även för lös egendom och delar av den fasta inredningen.

Trots att besiktning sker kan skada på person uppstå vid användandet av utrustning exempelvis på grund av att utrustningen inte är korrekt monterad. Utgångspunkten är att den som nyttjar utrustningen ska återlämna den i samma skick som när den togs i bruk. Om skada på utrustning uppstår när en förening nyttjar utrustningen ska det åligga föreningen att omedelbart informera idrottsförvaltningen och skolan (som har samordningsansvaret) om skadan.

Föreningars ansvar

Föreningen som hyr lokalen har det direkta arbetsmiljöansvaret i förhållande till de som vistas i lokalen när föreningen bedriver verksamhet i lokalen.

Föreningen ansvarar vidare för att vårda lokalerna under sin användning och har att informera och ersätta staden för eventuella skador som uppkommer under nyttjandet.

Skadegörelse i de lokaler som föreningen använder liksom på stadens lösa egendom som orsakas av föreningens medlemmar ska

ersättas av föreningen. Skadegörelse rapporteras till idrottsförvaltningens bokningsenhet och skolan. Ersättningen sker direkt från förening till skolenhet.

3.6 Ersättning till skolorna

I dagsläget finns knappa incitament för skolorna att upplåta skollokaler under kvällar och helger. Det innebär ofta ökade kostnader för bland annat städning och slitage samtidigt som ersättningen till skolorna är låg.

En separat projektgrupp med representanter från utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen har utrett ersättningsnivå och modell.

Skolorna får idag ersättning från idrottsnämnden för idrottslokaler och kulturnämnden för övriga bokningsbara skollokaler för merkostnader lokaler hyrs ut. Ersättningen har inte ändrats på många år och täcker i nuläget ofta inte merkostnaderna. Översyn av ersättningen till skolorna har påbörjats och arbetsgruppen har hittills tagit fram ett förslag om att höja ersättningen för uthyrning av idrottssalar. För att skolorna ska få ersättning för merkostnader behöver ersättningen för uthyrning av idrottssal med kodlås höjas till 100 kr per timme och för idrottssal utan kodlås till 200 kr per timme (om skolan har vaktmästare på plats). Den nya ersättningsnivån bör gälla retroaktivt för hela 2017.

För uthyrning av övriga skollokaler behöver både ersättningsnivåer och –system ändras. Inriktning är att även den ersättningen ska höjas.

Ytterligare återrapportering samt förslag till beslut återkommer i tertiärrapport 2.

3.7 Fortsatt arbete

1. De aktuella skollokalerna i pilotskolorna är utredda och kan öppnas när SISAB genomfört de åtgärder som krävs i lokalerna såsom kortlåsinstallationer. Kulturförvaltningen har hittills finansierat utredningarna men det saknas investeringspengar för att genomföra de föreslagna åtgärderna.
2. Prioritering av bokningsbara skollokaler görs i framtiden utifrån gemensam behovsbedömning mellan idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och

utbildningsförvaltningen. Skolor som är aktuella för föreningslivet ska utredas utifrån kriterier för lämpliga lokaler att hyra ut och utifrån kostnadsuppskattning.

3. Utifrån uppdraget att göra en skollokal per stadsdelsnämndsområde bokningsbar behövs ytterligare skollokaler utredas i nio stadsdelsnämndsområden. Projektgruppen avser att fortsätta arbetet under hösten, men ekonomi och ansvar är inte löst, se punkt 4.
4. Fortsatt utredning om ekonomi och ansvar är nödvändigt:
 - a) Ansvar och uppföljning för föreningars tillgång till skollokaler utöver idrottslokaler.
 - b) Kostnaden för utredningar och investeringar för att göra skollokaler bokningsbara via idrottsförvaltningens bokningssystem. Utredningarna uppskattas till 15 000 kronor per skola. Den genomsnittliga investeringskostnaden per skola är cirka 86 000 kronor.
 - c) Ambitionsnivån för antalet skollokaler utifrån behovet av bokningsbara lokaler, se kapitel 3.3.
 - d) Ansvar för administration och rondering av skollokaler som hyrs ut.
 - e) Hantering av intäkter från privata, kommersiella samt icke säsongsidrotter för skollokaler och samlingslokaler.
 - f) Prissättningen för uthyrning av skollokaler.
 - g) Följderna av borttagande av ersättning för maximalt sju salar.
5. Hur görs bokningssystemet känt och lättillgängligt för alla föreningar?
6. Frågan om antidemokratiska grupper hanteras inte i detta ärende men bör lyftas centralt inom staden.

Bilagor

Bilaga 1. Resultat per pilotskola.

Bilaga 2. Utredning SISAB.

Bilaga 2.1 Ritningar SISAB.